

Història d'ella

per Bernat Joan i Marí

ESCENA I. CAVERNES

(L'escenari estarà a les fosques. A poc a poc, i a partir de l'inici de la veu de la narradora, s'anirà il·luminant. Som a l'època de les caveres. Una Dona i, després, un Home en escena.)

NARRADORA: Abans vivíem a les caveres... (Sona música de RNE o similar. S'encenen els llums, a poc a poc, i apareix una Dona asseguda. Per l'abillament podem suposar que el foc fa poc que s'ha descobert. Deixa de sonar la música. Entra un Home –també primitiu–; li mostra els ullals, com un ca. Ella també. Emeten sons incomprensibles per a nosaltres, sons bastant simples; ell, d'aproximació, ella d'autodefensa. Tot seguit, ell es llança, l'agafa pels cabells i se l'emporta. S'apaguen els llums.)

ESCENA II. CLÀSSIQUES

(En escena, diversos hòmens i diverses dones vestits atenent els cànons clàssics. N'hi pot haver de classes socials i de condicions diferents. El vestuari és fet a base de túniques.)

NARRADORA: Després vengueren les grans civilitzacions mediterrànies; les dones tampoc no hi teníem gran cosa a dir...

HOME I: Cada vegada són més absorbents, les activitats de la *res publica*.

HOME II: Vosaltres, al senat, estau permanentment en lluites absurdes. Això és perquè no us dedica a la recerca de la Veritat.

HOME III: I què és, en definitiva, la Veritat? Vosaltres, els poetes, ho teniu tot molt fàcil de solucionar. Dos tocs de lira i el món ja és bell i honorable.

HOME I: En les vostres discussions, no ho puc evitar, m'hi perdo. Vaig a veure com s'ha aixecat avui Calígula...

HOME III: Ja li enviaràs memòries emocionades de part meua. *(Els hòmens deambulen fent una mena de xerrameca contínua, absolutament incomprensible; les*

dones, en canvi, només gesticularan, però mai no diran res. S'hi ha de representar el silenci de la dona.)

ESCENA III. CLEOPATRA

(Cleopatra i Marc Antoni en escena. Escenografia sensual, per a una escena dura. Na Cleopatra pot estar mig despullada dins una banyera, banyant-se en llet de somera o de camella. En Marc Antoni, marcial, al seu costat.)

NARRADORA: Algunes dones d'aquella època, emperò, han aconseguit el seu pas a la Història. Generalment ho han fet a través de pàgines brillants, escrites... per hòmens!

CLEOPATRA: Què hi fa, l'Imperi, el poder, la riquesa, si es manté ferm aquest foc que duim al pit? Què hi fa tot el poder del món, tots els ceptres, totes les àguiles reials, si els nostres cors són units per l'amor?

MARC ANTONI: Deixaria que el raig fonés ma vida davant tu, deixaria que els cans em devorassin i que la mort m'acollís si amb això podia defensar la teua vida, però els meus deures amb Roma estan per sobre de mi mateix.

CLEOPATRA: I es troba també el Cèsar per sobre de l'amor que ens professam?

MARC ANTONI: El Cèsar és el senyor de la Terra, el capdavanter de l'Imperi, el cap de Roma. No puc alçar-me contra la seua voluntat.

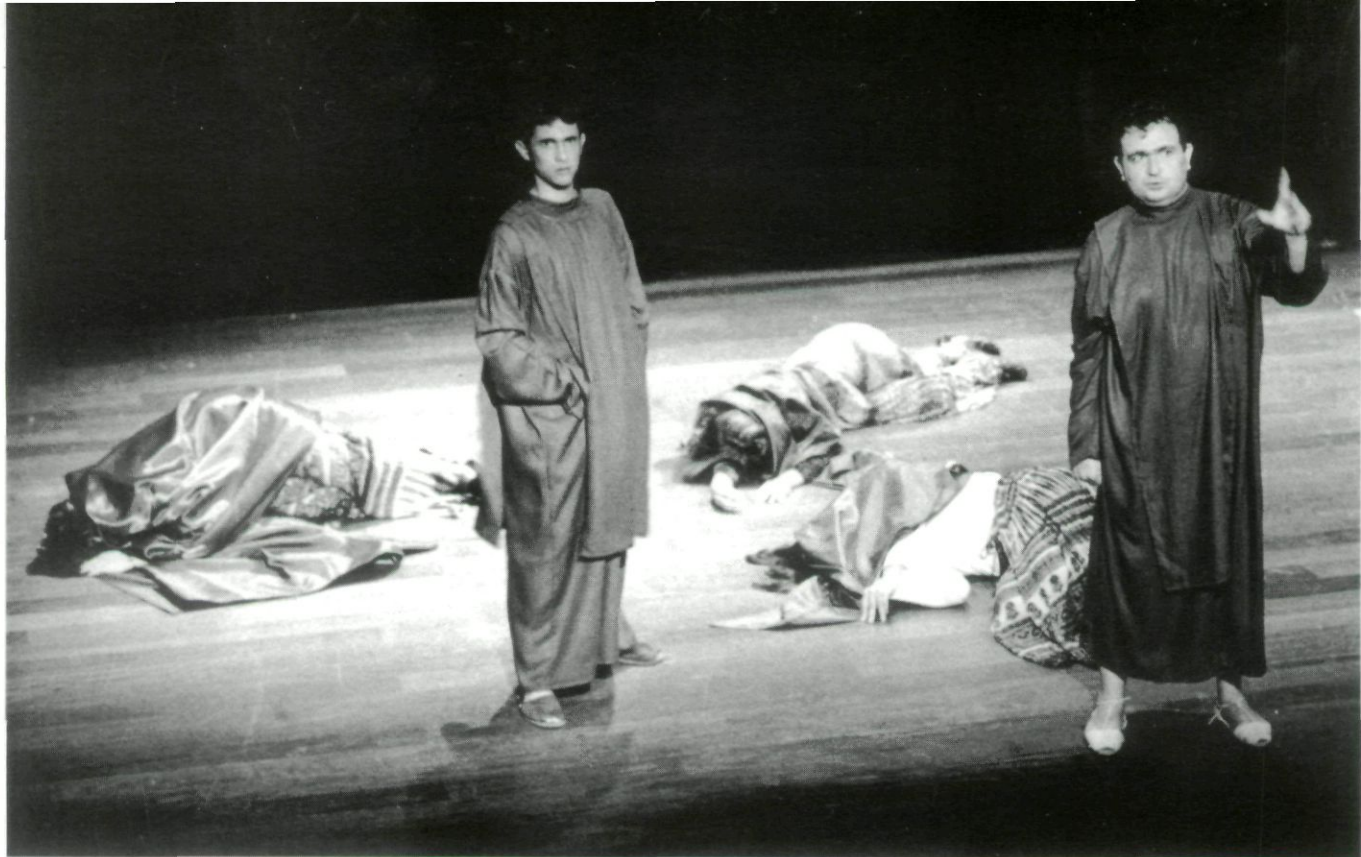
CLEOPATRA: Més m'estimaria que el fred acer penetràs en les meues entranyes que no escoltar aquestes paraules, dures com el gel de les muntanyes del sud, sortint de la teua boca.

MARC ANTONI: I jo preferiria la mort a ser Marc Antoni i haver d'acomodar-me a totes les servituds que això comporta!

CLEOPATRA: Per damunt de tot, Marc Antoni, Roma o l'Amor?

MARC ANTONI: Roma.

CLEOPATRA: L'Amor.

MOISÈS COPA

ESCENA IV. "COM COA DE CABRA..."

(En escena, un capellà rondinaire. Abillament de capellà medieval, veu de tro i fanatisme als ulls.)

NARRADORA: Malgrat que, a l'Edat Mitjana, les dones continuaven sense parlar gaire, la literatura misògina ens les presenta com a molt "parleres". Què devien dir, que feia aquest mal de sentir? És difícil de saber. Vegem, emperò, com ho exposaven alguns dels autors de l'època.

CAPELLÀ: "La fembra contínuament mouria la llengua a parlar, si trobava qui li tingués corda. Per açò digueren alguns poetes que Nostro Senyor creà la fembra sens llengua; e com Adam fos trist can ella no li podia parlar, dien que suplicà al Senyor que li faés llengua. E dien que lo Senyor dix: -Adam, lleixa-la estar, car si l'ha, mala parlarà a tos obs. E Adam no cessàs encara de suplicar a Nostro Senyor Déu que li creàs llengua, dien que Nostro Senyor veés aquí una cabra, e pres-li la coa e féu-ne llengua a la fembra. E de continent parlà ab la serp; pus enclinà Adam ab son parlar a pecat. E com Adam s'excusàs del pecat per la fembra, dien que dix-li Nostro Senyor així: -E no t'havia dit jo que mala parlaria a tos obs, si parlava? Ara, doncs, guarda't que no la oges pus d'aquí avant, per tal que no et cost més; ne la creegues de res quant diga, si doncs per altra via no saps la veritat. E, jatsia açò sia ficció poètica, emperò prova asats lo nostro propòsit".

NARRADORA: Vaja amb el capellanet! Quin poeta!

CAPELLÀ: "Gran càrrec és de l'hom a suportar sa muller en les seues passions e misèries, e per tal, aquell qui trobà lo llenguatge anglès posà nom a la fembra *únam*, qui vol dir "dolor de marit". *(Surt d'escena rondinant.)*

ESCENA V. BRUIXES

(Tres bruixes en escena, d'estatures diferents. Van vestides fantasiosament, amb cabelleres molt especials i ornaments al cap. Tenen una bolla de vidre al davant, damunt una taula. Lluminositat diversificada. Ambient misteriós i alegre. Després, dos inquisidors.)

BRUIXA I: Pel fat de la fat...

BRUIXA II: ... que ma mare m'ha encomanat,

BRUIXA III: demanam al Senyor de la natura

TOTES: que faci créixer el blat! *(Riuen.)*

BRUIXA I: Plou tan poc darrerament que, sense la nostra màgia, crec que ho tenim pelut per aconseguir una bona collita.

BRUIXA II: Veurem si el Senyor de la Natura ens ha escoltat.

BRUIXA I: Sempre ens escolta. I tu, per què no dius res? *(La tercera bruixa, despistada, no veu que parla amb ella.)*

BRUIXA II: Ni et sent. Deu ser que algú li té el cor embuixat.

BRUIXA I: Què trobes, idò, si feim una ullada a la bolla màgica per veure qui és?

BRUIXA II: No trobes que seria una gran indiscreció? S'empiparia amb nosaltres.

BRUIXA III: *(S'avança i s'adreça al públic.)* Veig una negra turbonada a l'horitzó. Elles riuen i frueixen del plaer de la màgia. Guarneixen els seus cabells amb

flors i dansen amb vestits vaporosos sota la llum clara de la lluna. *(Les altres dues bruixes fan una dansa, mentre ella continua parlant.)* Però al darrere d'aquest cel blau hi ha un horitzó infectat de foc i de sang. Ja arriba fins a mi la flaire podrida... *(Es va fent fosc. Quan torna a il·luminar-se, apareixen en escena dos inquisidors.)*

INQUISIDOR I: No hem de tolerar els pecats contra la doctrina de la fe. Si no, al final, el poble senzill no sabrà a qui acudir per resoldre els seus dubtes sobre Déu, sobre la Vida, sobre la Veritat.

INQUISIDOR II: Haurem de vetllar perquè la poma podrida no podreixi tot el poble.

INQUISIDOR I: Caldrà que actuem amb duresa i celeritat. Si no, aquestes dones se n'emportaran la nostra parròquia al darrere, tothom farà allò que voldrà i al final ningú no serà temorós de Déu.

INQUISIDOR II: És el temor de Déu allò que assegura la nostra supervivència.

INQUISIDOR I: Ens defensarem. Temeran Déu...

INQUISIDOR II: I, de passada, ens temeran a nosaltres. *(Es torna a fer fosc.)*

NARRADORA: S'acusava les bruixes de poder volar, de fer encanteris i de tenir tractes directes amb el Dimoni. La pena aplicada per a les convictes era generalment de mort; l'execució s'acomplia amb el penjament i la cremació de la víctima o directament amb la pena de la foguera. Hom calcula que el nombre de persones cremades a França, Alemanya, Ginebra, Suècia i Gran Bretanya fou d'unes cinc-cents mil. El 1692 es féu famós el procés contra les bruixes de Salem, a l'Amèrica del Nord, que tingué una repercussió extraordinària i constituí

la culminació d'una onada d'autèntic histerisme col·lectiu.

Als Països Catalans es cremaren unes cinc-cents persones en processos per bruixeria.

En ple segle XIX, Francisca de Sorondo, veïna d'Ondarríbia, al País Basc, es féu lliurar un certificat oficial conforme no era bruixa (1826), i el 1877 foren cremades cinc dones acusades de bruixeria a Mèxic. *(Se sent el crepitjar d'un foc encès, mentre l'escena es va tenyint de vermell.)*

ESCENA VI. LA DONA DE LES NOVEL·LES

(En escena, una Dona i un Home, amb vestits que recordin la burgesia del segle XIX. Decoració senzilla, amb algun element que ens introdueixi la noció de comoditat (per exemple, un balanci). La Dona, inicialment, hi estarà asseguda, llegint un llibre. En un cantó de l'escena, com absent, fins que l'Home en surti, hi haurà la Mare de la Dona.)

NARRADORA: Després de la turbonada vengueren els ideals de progrés i d'indústria. El confort, el benestar material, passaren a constituir ideals de primer ordre. Moltes dones tenien ja superat l'estadi de la mera supervivència. El cos anava millor, però aquesta millora física descobria les encara profundes xacres de l'esperit.

HOME: He d'anar a sopar amb els de la cambra de comerç.

DONA: Fa temps que no et veig.

HOME: *(Irritat.)* No m'hi trobo bé, Consol, amb aquests comentaris teus plens de retrets. Penso que valores ben poc el meu esforç per assegurar el confort de la família.

DONA: *(Amb un deix de tristesa.)* No tenim família, Alfons.

MOISÈS COPA

HOME: Però en tindrem. Primer cal que els puguem assegurar de tenir el ronyó ben cobert. No deus voler dur fills al món sense poder-los assegurar l'esdevenidor? Em sembla mentida que una filla d'en Blanc pugui ser tan poc previsor!

DONA: Quina previsió puc tenir jo, Alfons, si tot ho decideixes tu?

HOME: Perquè tu puguis viure com una reina! (*Somriu, la besa al front i gira cua.*) No m'entretinguis més. Tinc un sopar de negocis. No m'esperis desperta. Vindré tard. (*Se'n va.*)

DONA: (*Ja sola. La Mare continua en un cantó, però la Dona sembla no adonar-se'n.*) No, Alfons, no t'hi esperaré.

MARE: (*Irrompent furiosament en escena. Parlarà fluix, amb les barres estretes i una llum furiosa en els seus ulls.*) Sembla mentida! M'avergonyeix que no puguis entendre el que l'Alfons fa per tu, per mi, per nosaltres, pel teu futur... En trobaries molt pocs, d'homes com ell. És una vergonya que el tractis amb aquesta manca de tacte, amb aquesta distància freda, amb aquests aires de superioritat i d'autosuficiència. Em torno vermella només de pensar en la teua actitud... (*La Mare continuarà rondinant. La Dona guardarà una distància serena. L'escena s'anirà fent fosca.*)

ESCENA VII. ROMÀNTICA

(*En escena, hi haurà na Marta, en Manelic i en Sebastià, protagonistes de Terra Baixa, d'Àngel Guimerà. Na Marta vesteix decentment, encara que humil; en Sebastià vesteix com un pagès ric; en Manelic, en canvi, és un pastor. Na Marta i en Manelic són jóvens; en Sebastià és més aviat un home madur. Són dins un vaixell, a coberta. Hi ha un salvavides amb la inscripció TITANIC.*)

NARRADORA: I quan no ha d'esperar, ha de decidir entre dos hòmens. El futur d'una dona va indissolublement lligat al d'un home. En la salut i en la malaltia, en la riquesa i en la pobresa, fins que la mort els separi. Que allò que Déu ha unit, que no ho separi l'Home. (*En escena, Marta i Sebastià.*)

SEBASTIÀ: M'ha costat molt poder-te convidar a aquest creuer de luxe perquè ara em facis morros. Gairebé m'hi hauria pogut comprar la maquinària nova per al molí, amb els duros que m'ha costat.

MARTA: Ja m'ho has dit cent vegades, això! (*Empipada.*) Recorda que jo no t'ho havia demanat. A mi ja m'anava bé quedar-me al molí. Però tu insisties que havíem d'anar a Amèrica.

SEBASTIÀ: (*Engelosit.*) I què t'hi retenia, al molí? Quin imant poderós t'atrapava a les seues aspes? Sembla mentida! Totes les jóvens de Castellterçol et canviarien el lloc... i tu no saps fer res més que estar aquí remugant i parlant del molí.

MARTA: I tu cridant-me i fent-me retrets! (*Sarcàstica.*) No hi ha dubte que fem una bona parella. Les nostres famílies han arranjat un bon casament, com hi ha món!

SEBASTIÀ: T'estimaries més no tenir on caure morta, potser? Quina vergonya! (*Surt d'escena. Immediatament després hi entra en Manelic.*)

MARTA: Manelic! (*Sorpresa, esperançada, lluminosa.*) Què hi fas aquí?

MANELIC: Llamp de llamp! Marta! (*S'abracen.*)

MARTA: És un miracle! Com pot ser que ens hi hàgim trobat? Com has arribat a aquest vaixell?

MANELIC: Quan decidiren casar-te amb en Sebastià vaig pensar que no hi tenia ja res, a la Terra Baixa. I vaig haver de buscar una altra terra, on poder començar de bell nou. En Jordi, un cosí segon, em va parlar d'Amèrica. Ens jugàrem el passatge al pòquer, amb uns tafurs... i vàrem guanyar. Ja treïen la passarel·la quan hem pogut pujar al vaixell!

MARTA: Manelic, el destí ja no ens tornarà a separar! Quan arribem a Nova York vull venir amb tu. (*Entra en escena en Sebastià.*)

MANELIC: Mai no t'abandonaré. Ho juro! (*Nota la presència d'un Sebastià enverinat.*) El llop!

SEBASTIÀ: També us deixen embarcar, als que encara porteu merda a la sabata?

MARTA: Sebastià, si us plau, no l'ofenguis.

MANELIC: Deixa'l estar, Marta!

SEBASTIÀ: (*A na Marta.*) Tu no t'hi fiquis, que això és cosa nostra! La nostra petita contesa la resoldrem entre nosaltres. (*Adreçant-se a en Manelic, mentre es posa una mà a la butxaca per treure diners.*) Mira, et donaré el que necessitis perquè puguis quedar-te a Amèrica. Nosaltres tornarem a Catalunya. Amb aquests diners podràs començar una nova vida, però no et vull veure mai més! (*Escopint les paraules.*) Encara diràs que et tracto malament! Desagraït...

MANELIC: Em sembla que no ho heu entès, Sebastià! Jo em quedaré a Amèrica, però vull que la Marta es quedi amb mi.

SEBASTIÀ: La Marta farà el que jo li digui...

MANELIC: (*Amenaçador.*) Això ja ho veurem! (*Xoc del vaixell. Sona l'alarma. Crits. "Hem xocat contra un iceberg!", "Què ha passat?", "Ens enfonsam!", etc.*)

ESCENA VIII. SUFRAGISTES

(*Manifestació de dones en escena, sol·licitant el vot femení. Hi pot haver pancartes. L'ambient ha de ser d'un cert aldarull, d'efervescència. Al capdavant, una líder ferma i convincent. No és cap inconvenient que surtin a escena personatges abillats amb vestimentes d'èpoques històriques diferents -aquest factor pot contribuir a reforçar la teatralització de l'escena-.*)

NARRADORA: El buit s'havia d'anar omplint. Hòmens i dones formen l'espècie humana, i tots els cants a la igualtat que promovien les societats democràtiques havien de tenir algun ressò. Tímidament, a final del segle passat, i ja amb força a principi d'aquest segle, grups de dones s'organitzaren per defensar diverses reivindicacions. Unes volien millorar llurs condicions de treball; d'altres reclamaven el dret al vot... Aquí en tenim un grup, d'aquestes segones!

LÍDER SUFRAGISTA: Companyes, amigues, dones de Portanova! Hem viscut durant segles arraconades i

sotmeses, talment com una manada de bestiar. Però aquesta situació humiliant per a les dones s'ha acabat! Totes i tots, dones i hòmens conjuntament, formam la mateixa espècie. Tenim els mateixos sentiments, uns mateixos cors bateguen dins els nostres pits i uns mateixos ideals i esperances omplen el nostre esperit i ens permeten d'esguardar el futur amb fe. Fins ara hem constituït la carn de canó d'un nou esclavisme: treballam més que els nostres companys; treballam moltes més hores i feim una gran part de la nostra feina de franc. Digueu-me, companyes, considereu que això és just? (*Crits de "no", "de cap manera", "és injust", etc.*) I com acabarem amb la injustícia? Què farem per aconseguir la igualtat entre dones i hòmens? Com farem nostre -de tots i de totes- el futur? Esperant amb els braços creuats que les conquestes que amb lluita i afany hem d'aconseguir ens ploguin del cel? Esperarem que ens vinguin donades de franc, sense cap tipus de cost? (*Altra vegada crits de "no", etc. entre el públic.*) Idò ja és hora de posar-se a caminar. Volem ajudar a construir la cosa pública; volem, costat per costat amb els hòmens -ni una passa endavant, però tampoc ni una passa endarrere- construir un futur que és de tots plegats. I hi volem participar de la manera que hi participen ells: a través del dret de vot. Per quina raó els nostres marits, els nostres pares, els nostres fills han de poder votar, i en canvi, a nosaltres, ens és negat aquest dret? Considereu que això és just? (*Altra vegada la interrompen els crits i els aplaudiments.*) La lluita de les dones per la igualtat, amigues meues, contribuirà a la dignitat de tot el gènere humà. Amb la nostra actitud ferma i valenta netejarem les ànimes corcades dels hòmens, i ens guanyarem el lloc que ens toca al món. Endavant, amigues! Endavant, companyes! Porta per porta, persona per persona, dona per dona. Cada dona nova que se sumi a la nostra lluita constituirà un pas endavant de tota la Humanitat. (*La interrompen els crits de "visca!", "endavant", etc. i els aplaudiments.*)

ESCENA IX. EL MITE DE LES AMAZONES

(*En escena, un grup d'amazones -tres, quatre, cinc, etc.-, que duren a terme una coreografia -cançó, ball-, de seguida que la narradora acabi la seua intervenció.*)

NARRADORA: Una dona en igualtat de condicions, una dona alliberada, una dona segura de la seua dignitat i dels seus drets, emperò, farà por als hòmens, que, evidentment, no hi estan acostumats. Així ens comencen a veure quan, demanant el dit, consideren que no només els hem pres tot el braç, sinó que ens els hem cruspit sencers. (*En escena, les terribles amazones!*)

AMAZONES:

Som d'una tribu ferotge,
amiga de la lleona i cosina dels xacals;
allí degollam els hòmens
i els llançam als animals.
Amb la pell ens hi feim capes,
picam els seus genitals
en un morter amb una pedra

amb el tall enverinat.
De l'home només volem
la seua gran submissió.
Potser els utilitzarem
només per reproducció.

La nostra lluita és crucial,
la nostra idea és cabdal,
només necessitam mascles
per fer-nos de sementals.
I després, amb molt afany,
com ja fan alguns insectes,
els passam a degollar
i ens anam cruspint les restes.

Endavant, amb gran enginy,
oh Amazona prodigiosa!
Acabes tenint els fills
com la *Mantis religiosa*.

Hòmens del públic, a tremolar!
Venim les dones a dominar!
Us degollarem,
esbudellarem,
cruspirem,
matxucarem
i enviarem
les vostres restes espúries
als xacals,
als xacals...

Oh, quina carnisseria!
Ja es tenyeix de vermell
el sol; s'apaga la llum del dia!

Endavant, amb gran enginy,
oh Amazona prodigiosa!
Acabes tenint els fills
com la *Mantis religiosa*.

(Les amazones ballen joiosament en escena i, en acabar la coreografia, en surten al·tives, amb un posat de superioritat i de ferotgia.)

ESCENA X. LA MILITARA

(En escena, una mena de tinent O'Neill. Es tracta d'una al·lota vestida de militar, amb una metralladora en una mà i un telèfon mòbil a l'altra.)

NARRADORA: Els hòmens no ens entenien, i per això creaven mites i despropòsits. La lluita de les dones per la igualtat ha creat en els hòmens moltes dificultats afegides: inseguretat, pors del tot infundades, sentiments contradictoris... L'esclava ha esdevingut persona lliure, però vol continuar compartint un mateix món amb ells...

Com ocorre en totes les situacions de conflicte, malgrat tot, s'han produït efectes de rebot. Per això hi ha hagut dones que han entès la igualtat d'aquesta manera.

TINENT: *(Parlant pel mòbil.)* Vaja una mariconada, capità! Ja n'estic fins als collons, de tanta negociació!

Que no havíem quedat que aquests moros no eren més que una colla d'impresentables? *(Continua parlant pel mòbil, cada vegada més indignada.)* Idò? Què farem? Enviar-los una altra delegació de l'ONU perquè es tornin a passar els seus suggeriments per una banda?... Només faltaria... Capità, no sigui tan timorat... Que què suggereixo? Ho tenc ben clar: mà dura! Aquesta gentussa només entén un llenguatge... *(Dispara la metralladora. Torna a parlar pel mòbil.)* Ho ha sentit, capità? Això és el que necessiten aquesta guarda d'imbècils! Ja n'aprendran, ja... Quan comencin a tastar el nostre plom canviaran d'idea, i seran una mica més respectuosos amb la comunitat internacional... Capità, perdoni que li ho digui, però em treu de pollaguera. Què hòsties hi fa, ara, un mitjancer de les Nacions Unides, per aquí? No en necessitam per res, de mitjancers... Plom, necessitam! Tones de plom que caiguin sobre aquests morts de fam que ens vénen a tocar els orgues! Qui s'han cregut que són? *(Decidida.)* Capità, em sembla que no podré obeir la seua ordre de no atacar... Em sap greu, però el deure, l'honor, el servei a la pàtria m'ho imposen... Ja n'estic tipa, de mariconades!... Si els polítics i els collonets aquests de l'ONU no es decideixen, em decidiré jo! No he estat vuit anys entrenant-me en els *marines* per deixar ara que quatre moros pollosos em prenguin el pèl!... Però capità, que s'ha begut l'enteniment? En quines condicions es creu que està, per venir a amenaçar-me? *(Pausa.)* Ara jo tenc la iniciativa. Estic en primera línia de foc, i crec que les decisions les prendré jo. *(Pausa.)* Em sembla que ja li he deixat ben clar que a mi les decisions d'aquest mitjancer me la porten fluixa... Per què li hem de fer cas? Qui és que es passa el dia mastegant arena pel desert: ells o nosaltres?... Ara ens diran, en un despatxet, polit i ordenat, de Washington, com hem de tractar aquest bestiar! *(Pausa.)* L'he sentit perfectament, però no penso fer-ne cas. *(Pausa.)* Ja pot cantar missa! Tenc la decisió presa. *(Pausa.)* Capità, li deixo el telèfon connectat. Vostè mateix coneixerà en directe la meua resposta. Ja hem parlat massa... *(Deixa el mòbil a terra.)* Endavant! *(Comença a disparar la metralladora. Se senten altres trets i l'escena acaba amb una duríssima conflagració bèl·lica.)*

ESCENA XI. GELOSIA

(En escena, en Miquel i na Neus. Es troben en un bar. Ell es pren un gintònic i ella una camamil·la.)

NARRADORA: Les batalles es guanyen a pols. Les condicions de les dones canvien. A la nostra part del món, diuen, van millorant sensiblement. Però en algun lloc de la nostra informació genètica, en algun lloc dels nostres aprenentatges culturals, encara hi ha alguna peça que grinyola.

MIQUEL: *(Ocupant molt d'espai, parlant a crits, expansiu i dinàmic.)* Uei, Toni, com va això? Què, tornam de festa, dissabte? Iastuquei, Vicent! On et fas la vida? T'has retirat a algun monestir? I vosaltres què? A veure si us deixau caure algun dia per la cafeteria, que ja fa temps que no feim petar la xerrada!

HISTÒRIA D'ELLA
Original de Bernat Joan i Mari
GRUP DE TEATRE DE L'INSTITUT D'ESTUDIS EIVISSENCOS

Dies 24, 25 i 26 de maig de 1997
CAN VENTOSA
FUNCIONS:
Dia 24 a les 21:00 h.
Entrada: 500 PTA
Dies 25 i 26 a les 10:00 i 12:00 h.
(Entrada gratuïta per a grups escolars)

COL·LABOREN

SINOPSI: *Història d'ella* ens presenta, a través d'una sèrie de quadres, en què situacions s'ha trobat la dona al llarg de la història. A la nostra part del món, tot allò que hi ha passat ens arriba a través de la visió històrica filtrada per la mirada de l'home. La dona constitueix la gran absent de la història. A través de l'art teatral, el muntatge *Història d'ella* pretén criticar aquesta visió esbiaixada i oferir-ne una de nova, en el camí cap a la igualtat entre homes i dones. De la prehistòria (de l'home i la dona de les caverres) fins als nostres dies (fins a la caverre computeritzada que ens dona l'entorn actual), el grup de teatre de l'Institut d'Estudis Eivissencs us ofereix algun(s) rol(s) social(s) de la dona a través de la història.

REPARTIMENT:

NARRADORA: Àngels Martínez

CAVERNES

Ella Lourdes Tur
Ell Juanjo Torres

CLÀSSIQUES

Home I Paolo Albanese
Home II José Miguel Romero
Home III Antoni Joan
Dones Maria Riera, Olga Vilchez, Dolors Corderas, Xesca Pons, Neus Torres

EPISODI EGIPCI

Cleopatra Esther Prats
Marc Antoni Antoni Joan

EDAT MITJANA

Capellà Bernat Joan

BRUIXES

Bruixa I Xesca Pons
Bruixa II Neus Torres
Bruixa III Olga Vilchez
Inquisidor I Bernat Joan
Inquisidor II Paolo Albanese

LA DONA DE LES

NOVEL·LES

Home Enric Ceamans
Dona Maria José Vidal
Mare Dolors Corderas

LA DONA ROMÀNTICA

Sebastià Juanjo Torres
Marta Maria Riera
Manelic José Miguel Romero

SUFRAGISTES

Líder sufragista Àngels Rodríguez

AMAZONES

Amazones Esther Prats, Maria Riera, Neus Torres, Xesca Pons, Joana Bauçà

MILITAR

Tinent Lourdes Tur

GELOSIA

Ell Antoni Joan
Ella Joana Bauçà

ARA

Ell Juanjo Torres
Ella Lourdes Tur

DIRECCIÓ: Àngels Martínez
MÚSICA I SO: Maria Perelló i Juanjo Torres
COORDINACIÓ: Esperança Mari

Apa, quina tia més bona! Uep, Joan, com anam! (*De sobte, tot seriós, s'adreça a na Neus.*) Ep, no m'ha agradat mica, això que acabes de fer!

NEUS: (*Molt encongida, ocupant un espai reduïtíssim, amb les mans col·locades dalt les cuixes i les cames molt juntes.*) Què he fet, ara, Miquel?

MIQUEL: (*Desagradable, escarnint-la.*) "Què he fet, ara, Miquel?", "Què he fet, ara, Miquel?" Tu què cony creus que has fet, Neus? A veure, tu què creus que has fet?

NEUS: (*Encara més encongida.*) No ho sé. (*Intentant calmar-lo.*) No et sulfuris, Miquel. Quan et poses així em fas por...

MIQUEL: (*Empipat.*) Mirau la gata maula! "Quan et poses així em fas por..." I encara voldràs dir que no saps què ha estat el que m'acaba de tocar els collons...

NEUS: Miquel, no t'enfadis... La veritat, no ho sé.

MIQUEL: (*Pujant el to.*) No em calentis els cascos, no em calentis els cascos! Ho saps perfectament. T'acabes de mirar un home.

NEUS: (*Sorpresa.*) Que jo m'he mirat un home?

MIQUEL: Sí, tu t'has mirat un home. Un tipus amb la camisa de quadres que ha entrat per la porta, acompanyat d'un parell més. Ho he vist perfectament. Has mirat de racó d'ull, perquè jo no m'hi fixàs, però te l'has mirat clarament a ell.

NEUS: (*Ansiosa.*) T'asseguro que no me n'he adonat. Jo no he vist cap home amb una camisa de quadres...

MIQUEL: Ah, no? Ara m'ho voldràs fer creure!

NEUS: T'ho juro. Per a mi, l'únic home d'aquest bar ets tu.

MIQUEL: I una merda! Jo he vist clarament que te'l miraves, i ja n'estic fins als collons, que vagis pels bars mirant-te tots els tios, com si te'ls volguessis emportar tots al llit. M'has entès?

NEUS: Però Miquel...

MIQUEL: Ni Miquel ni hòsties! No vull que torni a passar mai més... (*Na Neus està a punt de posar-se a plorar. Es produeix un silenci espès i brut, carregat de tensió... De sobte, en Miquel torna a botar, encara més histèric.*) I ara què? Ara també voldràs dir que no t'has mirat l'imbècil aquell del jersei blau!

NEUS: Però de què em parles?

MIQUEL: Torna't a fer la sueca i et fotré un parell d'hòsties que et cruixiré les costelles. Mecagondena! T'has mirat el gànguil aquell de blau, aquell mitja merda que ara demana, allà al fons de la barra!

NEUS: Però... (*Cada vegada més deprimida, més poqueta cosa, més encongida.*)

MIQUEL: Ja he aguantat massa! Ja t'he aguantat massa les teues punyetes! Si vas calenta, fiques aigua amb glaçons dins el bidet i t'ho fas passar tan de pressa com puguis! Mal raio! (*Cada vegada gesticula més violentament.*) Ara mateix l'agafaré i et demostraré el que és un tio. Agafaré aquell mitja punyeta pel pit de la camisa i li fotré un jac de mànec que l'hauran de dur de cap a l'hospital. Mecagonl'hòstia!

NEUS: (*Canviant completament de to. Pega un colp de puny dalt la taula que fa botar els gots. S'aixeca absolutament indignada, ocupant molt d'espai a l'escena.*) Prou! Prou! Fins aquí hem arribat!

No puc aguantar més les teues misèries i els teus retrets! Tu i jo hem acabat. No et vull veure mai més! Ets un individu egoista i indecent. Encara no puc entendre com et vaig poder dir que t'estimava, com vaig poder acceptar de sortir amb tu... Mai no hauria dit que poguessis ser un individu tan egoista i roí, un tipus tan mesquí i menyspreable. Sempre m'he portat bé amb tu, sempre t'he estimat, per mi no hi ha hagut més home que tu, sempre he estat al teu costat... i com m'ho pagues? Amb la teua histèria, amb la teua gelosia, amb la teua mala hòstia!

Saps què et dic? La dignitat, per damunt de tot, la dignitat... No et vull veure mai més! Ni morta tornaria a relacionar-me amb tu. Ah! Si em sento bé! És com si m'hagués tret una làpida funerària de damunt, com si hagués trencat una cadena de ferro...

Mai més, em sents?, mai més! No et vull veure mai més! Fora de la meua vista! *(En Miquel no sap reaccionar davant l'actitud de l'al·lota. Es va enconginet. Es troba completament desconcertat.)*

MIQUEL: ...però Neus, per favor...

NEUS: Me'n vaig! He dit que no et vull ni sentir més! Adéu, grandíssim fill de puta!

MIQUEL: Neus, per favor... Jo sóc així. De vegades reacciono d'aquesta manera absurda... però ho faig només perquè t'estimo...

NEUS: M'estimes?

MIQUEL: No sé què faria sense tu. Tu ets la meua llum, la meua vida... crec que sense tu em moriria *(Na Neus s'ablaneix.)*

NEUS: Ho dius de debò?

MIQUEL: Com en pots dubtar? Per tu faria tot allò que em demanassis. Per favor, Neus, no em deixis. Sense tu la vida per mi no tendria cap sentit.

NEUS: Però has de canviar completament d'actitud, m'entens?

MIQUEL: T'ho prometo. Canviaré. M'hi esforçaré. Faré tot allò que em diguis...

NEUS: *(Encara més ablanida.)* M'ho promets? Estàs segur de complir-ho?

MIQUEL: T'ho prometo, t'ho juro per tot allò més sagrat! *(S'agenolla davant ella.)* Per l'amor de Déu, Neus, perdona'm!

NEUS: *(Fent-lo alçar, i asseient-se, al seu torn.)* Està bé, per aquesta vegada te la deixaré passar. Però t'hauràs d'esforçar a... *(En Miquel li creua duríssimament la cara d'una bufetada terrible.)*

MIQUEL: Ara sí! Ara estic ben segur que t'has mirat aquell home que ha entrat! *(S'apaguen els llums en sec.)*

ESCENA FINAL. ES CLOU EL CERCLE

(En escena, els mateixos personatges -Home i Dona- de l'escena I. La diferència: vesteixen amb robes actuals. No els distingiríem de qualsevol dels nostres conciutadans. Darrere seu, un cor, com a les tragèdies gregues.)

COR: *(Cantant.)*

El món fa una llarga història
per dins un cercle virtual.
Cadascú té el seu principi;
ningú hi ha sense final.
El món rutlla en línia recta
però en el fons, cap on va?
Quan sembla que tot s'acaba
tot retorna a començar.

HOME: *(Indignat.)* Em jures que sempre em series fidel, i ara em véns amb aquesta història d'en Jep!

DONA: *(També indignada.)* Qui ets tu, per venir a jutjar els meus sentiments?

HOME: *(Encara més indignat.)* Tu em pertanys! Ets meua! *(Queden com estàtues. El cor torna a cantar.)*

COR:

S'acaba una llarga història
i ja torna a començar.
Aquesta fou la condemna:
per sempre més, retornar.
Caminar en línia recta
i tornar a començar.
La vida es retroalimenta
com les ones de la mar.

DONA: Jo sóc només meua.

HOME: *(Agafant-la pel coll.)* Doncs no seràs de ningú. *(L'agafa violentament i surt d'escena.)*

COR: *(Cantant.)*

Ara, en l'hora de l'adéu,
sembla que ens hem retrobat.
Just la història ara s'acaba,
però torna a començar.
Voluntat, poder, domini,
ingritud, soledat,
pena, ràbia, indiferència,
lluïta, victòria, igualtat,
ganes, vida, insolència,
passió, amor, llibertat,
les passions se'n van i tornen
com les ones de la mar.

(Cau el teló)

FI

Sant Jordi de ses Salines, Eivissa, 14-21 de gener del 1998. ■